

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA O ČINNOSTI MC ZA ROK 2023:

NÁRODNÍ
MUZEUM

METODICKÉ CENTRUM
DOKUMENTACE, KONZERVACE A RESTAUROVÁNÍ
HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

MINISTERSTVO
KULTURY

Závěrečnou zprávu zpracoval:

Mgr. Tereza Žůrková, Ph.D.

koordinátorka MC

(za úplnost)

datum

Cav. Dott. Emanuele Gadaleta

ředitel Českého muzea hudby

(za správnost)

datum

STRUKTURA ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY:

1 POPIS PROJEKTU	• 3
1.1 Idea	• 3
1.2 Zdůvodnění	• 3
1.3 Návaznost realizovaného projektu na strategické dokumenty a koncepci činnosti MC	• 3
1.4 Spolupráce s odbornými subjekty	• 4
1.5 Popis realizace projektu	• 4
1.6 Zhodnocení realizace projektu	• 5
2 VÝSTUPY ČINNOSTI MC	• 8
2.1 Metodická činnost	• 8
2.2 Konzultační a poradenská činnost	• 9
2.3 Věda a výzkum, publikační činnost pracovníků MC	• 9
2.4 Vývoj software a elektronických nástrojů	• 10
2.5 Organizace akcí	• 10
2.6 Ediční činnost	• 11
2.7 Poskytování informací. Knihovny. Archivy. Dokumentační činnost.	• 11
2.8 Vzdělávací činnost pracovníků MC	• 11
2.9 Ostatní	• 12
3 VYUŽITÍ VÝSTUPŮ ČINNOSTI MC ZE STRANY VEŘEJNOSTI	• 12
4 PREZENTACE VÝSLEDKŮ ČINNOSTI MC	• 14
5 ROZPOČET	• 14
6 SEZNAM PŘÍLOH DOKLÁDAJÍCÍCH REALIZACI VŠECH DEKLAROVANÝCH VÝSTUPŮ	• 15

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA O ČINNOSTI MC ZA ROK 2023:

METODICKÉ CENTRUM DOKUMENTACE, KONZERVACE A RESTAUROVÁNÍ HUDEBNÍCH NÁSTROJŮ

www.mcmi.cz, mcmi@nm.cz

1 | POPIS PROJEKTU

1.1 Idea

Cílem MC je stanovit standardy odborné správy historických hudebních nástrojů a komplexně je aplikovat na konkrétní sbírky i historické hudební nástroje obecně. Tohoto cíle dosahuje metodickou podporou zainteresovaným institucím i jednotlivcům. Výsledkem činnosti je zajištění odborné správy historických hudebních nástrojů ve sbírkách paměťových institucí v ČR, tj. jejich odborná dokumentace, posouzení stavu a navržení i realizace vhodných konzervátorských či restaurátorských zásahů. MC zajišťuje v celém procesu funkci garanta, konzultanta, informačního portálu a školitele.

1.2 Zdůvodnění

Hudební nástroje jsou předmětem výzkumu specializované muzikologické disciplíny, organologie. Jejich zkoumání a zhodnocení vyžadují odborné postupy. Totéž platí o zásadách jejich ošetření a také o pravidlech zacházení s nimi. Většina sbírek historických hudebních nástrojů v ČR není spravována odborníky-organology. Jelikož se hudební nástroje ze své podstaty od ostatních předmětů kulturní historické hodnoty značně liší, je nutné aplikovat při jejich správě vhodné a odborně správné metody. Vzhledem k tomu, že pokrytí této činnosti není možné zajistit personálně, usiluje MC o vytvoření a kontinuální zajištění praktické metodické pomoci, která umožní vhodnou správu hudebních nástrojů i ze strany pracovníků s jiným odborným zaměřením.

1.3 Návaznost realizovaného projektu na strategické dokumenty a koncepci činnosti MC

Původní koncepce MC byla vytvořena jako součást návrhu projektu podaného Ministerstvu kultury v roce 2015 a naplňována dle stanoveného střednědobého plánu v první fázi projektu v letech 2016–2020. Původní koncepce projektu prokázala některá slabá místa, která bylo nutné přehodnotit a reflektovat. Cíl, prostředky a metody druhé, návazné fáze projektu jsou definovány v aktualizované koncepci MC, která byla vytvořena v roce 2020 na základě vyhodnocení první etapy činnosti MC (*Aktualizace koncepce MC 2021–2025*).

Koncepce MC navazuje dílčím způsobem na další metodická centra v České republice, metodologicky ale vychází především ze standardů mezinárodních projektů příbuzných oborů (zejména CIMCIM, MIMO a další odborné projekty a instituce). V neposlední řadě vychází

koncepte projektu ze strategických dokumentů domovské instituce i příslušných složek MK ČR, zejména z Koncepte rozvoje muzejnictví v České republice. Změnami těchto strategických dokumentů se MC řídí a v souladu s nimi provádí aktualizace své činnosti i samotné koncepte projektu.

1.4 Spolupráce s odbornými subjekty

MC spolupracuje v rámci své činnosti komplexně zejména s muzejními a památkovými institucemi v ČR, individuálně též s dalšími metodickými centry (zejména Metodické centrum konzervace Brno, Centrum pro prezentaci kulturního dědictví), specializovanými odbornými institucemi (Výzkumné centrum hudební akustiky HAMU), odbornými sdruženími (Kruh umělců houslařů, Kruh klavírníků a varhanářů), českými i zahraničními odborníky (zejména restaurátoři a kurátoři sbírek hudebních nástrojů), vzdělávacími institucemi (středoškolské obory – Konzervatoř a střední škola Jana Deyla; Střední uměleckoprůmyslová škola hudebních nástrojů a nábytku Hradec Králové apod.; vysokoškolské obory – muzikologie, muzeologie) a dále též se soukromými vlastníky sbírek hudebních nástrojů. V roce 2023 byla uskutečněna významná spolupráce s přední klavírnickou firmou Petrof¹ (v rámci výročí firmy a přípravy výstavy, viz též 2.5) a se soukromým muzeem harmonií,² se kterým si MC pravidelně a vzájemně poskytovalo materiály a konzultace.

1.5 Popis realizace projektu

Cílem projektu je zajištění kontinuální metodické podpory při dokumentaci, konzervaci a restaurování hudebních nástrojů. Tohoto cíle je dosahováno několika způsoby v rámci níže uvedených klíčových oblastí:

- 1.5.1 konzultace, poradenství a poskytování nezávislých odborných posouzení v oblasti dokumentace, konzervace a restaurování hudebních nástrojů (zejména vytváření odborných posudků, hodnocení historických hudebních nástrojů, vypracování odborných pokynů ke správě historických hudebních nástrojů, recenzní posuzování odborných textů apod.);
- 1.5.2 vzdělávací servis a propagace (konzultace, semináře, přednášky, konference, web);
- 1.5.3 konzervátorsko-restaurátorské zásahy na hudebních nástrojích;

¹ Petrof, <https://www.petrof.cz>.

² Harmonium Historie, <http://harmonium-historie.cz/>.

- 1.5.4 digitalizace historických hudebních nástrojů a jejich publikování v rámci online odborných databází;
- 1.5.5 tvorba pomocných nástrojů pro dokumentaci a odborné historické zařazení hudebních nástrojů (databáze nástrojů / databáze výrobců / odborné tezaury dostupné z webu MC);
- 1.5.6 budování odborné knihovny a shromažďování odborných textů a zdrojů z oboru;
- 1.5.7 vlastní odborné zpracování hudebních nástrojů v českých sbírkách;
- 1.5.8 vytváření metodik a metodických pokynů, které formálním uspořádáním i obsahovou náplní umožňují odbornou správu historických hudebních nástrojů neobornými pracovníky včetně přípravy odborných tezurů, jejichž účelem je kromě slovníkové překladové funkce též kodifikace českého odborného názvosloví jednotlivých částí hudebních nástrojů.

1.6 Zhodnocení realizace projektu

MC působí od počátku na dvou úrovních: a) kontaktně (spoluprací zejména s muzejními a památkovými institucemi, kterým poskytuje odborné posouzení sbírek hudebních nástrojů jak z pohledu dokumentace, tak také z pohledu zhodnocení stavu nástrojů a návržení následné péče – realizace rešerší, tvorba odborných posudků, konzultace); b) bezkontaktně jako odborný garant a informační portál v dané oblasti (zejména prostřednictvím webových stránek – tvorba metodik a metodických pokynů, sledování aktualit v oboru, shromažďování odborných textů, vytváření odborných databází, budování odborné knihovny). Realizace projektu v roce 2023 probíhala dle výše uvedeného schématu klíčových oblastí (viz 1.5) takto:

- 1.6.1 Konzultace, poradenství a poskytování nezávislých odborných posouzení v oblasti dokumentace, konzervace a restaurování hudebních nástrojů probíhalo průběžně během roku dle obdržených žádostí. Vzhledem ke stupňující se intenzitě dotazů laické, ale zejména i odborné veřejnosti je zřejmé, že činnost MC vstoupila již do širšího povědomí a že MC je vnímáno jako odborný garant dané problematiky. Na MC se obraceli se svými žádostmi jak jednotlivci, tak i instituce.
- 1.6.2 Vzdělávací servis a propagace (konzultace, semináře, přednášky, konference, web) byl v roce 2023 realizován několika výstupy. Klíčovým výstupem byla příprava a realizace třetího ročníku odborné konference s názvem *Dokumentace, konzervace a*

restaurování hudebních nástrojů (Praha, České muzeum hudby, 18. a 19. října 2023). Vzhledem k vysokému zájmu aktivně přednášejících účastníků byl program konference³ koncipován jako dvoudenní. Vysoký zájem byl jak z řad významných institucí či odborníků daného oboru, tak ze strany pasivních posluchačů (muzejní pracovníci, univerzitní studenti, středoškolští studenti). Celkem vystoupilo 15 přednášejících, pasivních účastníků konference bylo cca 70. Zájemcům, kteří se nemohli z různých důvodů konference zúčastnit, byly předány veškeré možné odborné podklady a z konference je připraven elektronický sborník (více viz 2.6 Výstupy činnosti MC). Konference potvrdila, že zájem o danou problematiku je vysoký a MC plní v tomto ohledu funkci odborného garanta. Konference byla kladně hodnocena v odborném tisku.⁴ Velký zájem o konferenci a její výstupy vedl k aktualizaci webových stránek, kde byla pro tyto účely zřízena vlastní záložka,⁵ v níž jsou průběžně publikovány různé dokumenty týkající se konference (výzvy, program, abstrakty příspěvků, kontakty na přednášející, prezentace přednášek, elektronický sborník).

Na žádost Národního památkového ústavu (dále jen NPÚ) byl uspořádán dvoudenní seminář na téma dokumentace hudebních nástrojů pro dokumentátory NPÚ, kteří nemají hlubší muzikologické nebo organologické vzdělání. Tento seminář volně navázal na výstup loňského roku, kterým bylo vypracování komplexní závěrečné zprávy z prohlídky hudebních nástrojů ve fondech NPÚ (průzkum probíhal v letech 2017–2021 jako plnění Profilového úkolu č. 13: „Vytvořit seznam významných a historicky unikátních kriticky ohrožených hudebních nástrojů dle vybraných lokalit“). Tato závěrečná zpráva se stala předmětem setkání s odbornými pracovníky NPÚ, kde bylo diskutováno, jak dále uvedený průzkum využít a aplikovat při správě fondů historických hudebních nástrojů. Seminář probíhal jednak prezenčně formou přednášek a workshopů (dvoudenní seminář, 28. 11. a 12. 12. 2023), jednak elektronicky poskytnutím metodických návodů, pokynů a dalších odborných materiálů a zdrojů. Během prezenčního semináře byli účastníci seznámeni se zásadami dokumentace jednotlivých skupiny historických hudebních nástrojů jednak teoreticky, jednak prakticky na vybraných hudebních nástrojích ze sbírky Českého muzea hudby. Dále byl účastníkům poskytnut přehled odborné literatury a dalších zdrojů k tématu a vysvětleny způsoby jejich využití. Pro účastníky semináře bylo zřízeno virtuální sdílené úložiště dat, kam byly předány veškeré písemné a metodické materiály k semináři,

³ Program konference:

https://www.mcmi.cz/file/4db40f274a9e8d9bd418f8dcf87786d4/7386/2023_konference_MCMI_program.pdf.

⁴ Konference byla recenzována ve třech článcích: Tereza Žůrková: *Dokumentace, konzervace a restaurování hudebních nástrojů. Zpráva z konference pořádané Českým muzeem hudby* (Opus musicum, roč. 55, 2023, č. 6, s. 70–77); Jiří Belis: *KONFERENCE MCMI 2023 – Dokumentace, konzervace a restaurování hudebních nástrojů v Českém muzeu hudby, Praha 18. 10. – 19. 10. 2023* (Hudební věda, 2024, v přípravě); Jiří Höhn: *recenze konference* (Muzeum. Muzejní a vlastivědná práce, 2024 v přípravě).

⁵ Konference MCMI: <https://www.mcmi.cz/konference-mcni>.

kontakty, odkazy na literatury a zdroje. Toto sdílené úložiště je průběžně doplňováno dle požadavků účastníků semináře.

Zapojení studentů příbuzných oborů do projektu pokračovalo v roce 2023 bližší spoluprací se studenty v rámci plnění jejich závěrečných prací a výzkumů (Masarykova univerzita, obor Hudební věda – 3 studenti). Další studenti zainteresovaných oborů byli přizváni na konferenci MC jako posluchači, i jako aktivní přednášející.

Nezbytnou součástí aktivní propagace MC a jeho vzdělávacích aktivit jsou webové stránky projektu. I v letošním roce jsme se kromě práce na databázích a odborné knihovně soustředili na roli informačního portálu o odborných akcích, projektech, zdrojích atp. Z průběžné statistiky lze konstatovat, že sledovanost webových stránek MC každoročně stoupá (viz kapitola 3).

- 1.6.3 Konzervátorské a restaurátorské zásahy na hudebních nástrojích byly v roce 2023 realizovány pouze na sbírkových předmětech Národního muzea. Součástí konzervátorsko-restaurátorských zásahů jsou průběžné práce na přípravě příslušných odborných metodik. Dílčí konzervátorské a restaurátorské postupy MC prezentovalo ve vlastních příspěvcích také na konferenci MC. Téma stanovení jednotného metodického přístupu při konzervaci a restaurování hudebních nástrojů bylo projednáno také v rámci konference MC a setkal se s velkým odborným zájmem.
- 1.6.4 Digitalizace hudebních nástrojů probíhala v druhé polovině roku fotografickou dokumentací další části sbírky hudebních nástrojů Českého muzea hudby. Dále byly průběžně během roku zpracovávána metadata k digitalizovaným předmětům a příprava podkladů pro zveřejnění digitalizovaných předmětů na portálu eSbírky a vlastní databázi hudebních nástrojů MC. Ve spolupráci s oddělením digitalizace Národního muzea MC též spolupracovalo na pilotním projektu 3D digitalizace vybraného hudebního nástroje a zpracování výsledných dat pro účely propagace i vědeckého využití.
- 1.6.5 Tvorba pomocných nástrojů pro dokumentaci a odborné historické zařazení hudebních nástrojů (databáze nástrojů / databáze výrobců dostupné z webu MC) probíhala v roce 2023 průběžným doplňováním databází. Ke stávajícím databázím byla v roce 2023 připojena jedna nová databáze (Historické katalogy výrobců),⁶ v níž jsou průběžně publikovány historické katalogy a ceníky výrobců hudebních nástrojů, které jsou vítaným zdrojem informací při dokumentaci hudebních nástrojů a mají řadu dalších

⁶ Historické katalogy výrobců: <https://www.mcmi.cz/zdroje/historicke-katalogy-vyrobcu-hudebnich-nastroju>.

využití – s možnostmi jejich využití pro odbornou správu sbírky seznámilo MC návštěvníky konference v jednom z příspěvků (viz 2.1, 2.5).

- 1.6.6 Budování odborné knihovny a shromažďování odborných textů z oboru bylo naplňováno průběžně během roku 2023. Zpřístupnění odborných zdrojů veřejnosti je zajištěno dvěma způsoby: a) v podobě online knihovny a dalších zdrojů dostupných z webu MC; b) v podobě příruční knihovny dostupné v badatelně Českého muzea hudby.
- 1.6.7 Odborné zpracování historických hudebních nástrojů v českých sbírkách pokračovalo v roce 2023 především formou odborných konzultací a rešerší pro instituce i individuální zájemce.
- 1.6.8 Oblast metodických návodů pokračovala v roce 2023 plynule zpracováním odborných tezaurů (názvosloví hudebních nástrojů a jejich součástí), který je postupně zveřejňován na webu MC. Dály byly provedeny rešerše ke způsobu zveřejnění tohoto tezauru tak, aby byl uživatelsky co nejpřívětivější a využitelný co nejširší škálou veřejnosti, ať již odborné, nebo laické. Dílčí metodické a metodologické postupy byly prezentovány v rámci konferenčních příspěvků MC (viz 2.1, 2.5).

2 | VÝSTUPY ČINNOSTI MC

2.1 Metodická činnost

Tvorba metodik pro dokumentaci, konzervaci a restaurování hudebních nástrojů probíhala průběžně během roku zpracováním odborných materiálů, rešeršemi, konzultacemi s dalšími zahraničními i českými odborníky a přípravou podkladů. Dílčí výsledky této oblasti byly představeny na konferenci MC (Dokumentace, konzervace a restaurování hudebních nástrojů, Praha, 18. a 19. října 2023, srov. 2.5): a) kmenovými pracovníky MC: A. Bitljan: Restaurování a konzervace háčkové harfy Johann Krammer z roku 1834 (Příloha 1); F. Kůs: Restaurování dětských houslí Oskara Nedbala (Příloha 2); J. Kříženecký: Obchodní katalogy hudebních nástrojů jako organologický pramen (Příloha 3); D. Kotašová: Soukromé sbírky hudebních nástrojů Národního muzea (Příloha 4); b) spolupracujícími studenty: P. Szegény: Aspekty výzkumu a vývoje nových druhů hudebních nástrojů v Československu v 2. polovině 20. století (FF MUNI). Vzhledem k velkému zájmu o výstupy z konference MC a využití předchozích elektronických sborníků z konferencí je připravován sborník i z konference 2023 (v přípravě, Příloha 5), dále byly publikovány elektronicky prezentace z konference (Příloha 6).

V rámci semináře pro NPÚ bylo zřízeno virtuální sdílené úložiště dat, kam byly předány veškeré písemné a metodické materiály k prezenčnímu semináři (viz Příloha 7), kontakty, odkazy na literatury a zdroje a jednoduché metodické návody na dokumentaci hudebních nástrojů. Toto sdílené úložiště je průběžně doplňováno dle požadavků účastníků semináře. Příprava odborných tezaurů (názvosloví hudebních nástrojů a jejich částí, česko-anglicko-německý slovník) pokračovala v roce 2023 zpracováním odborných zdrojů (Příloha 8), rešeršemi a přípravou materiálů pro další využití.

2.2 Konzultační a poradenská činnost

Konzultační činnost probíhala průběžně během roku dle obdržených požadavků (především bezkontaktní e-mailové a telefonické konzultace). Zároveň byly průběžně a systematicky poskytovány konzultace studentům vysokoškolských oborů, kteří se do projektu zapojili zpracováním dílčích témat v rámci svých studentských prací.

K významnějším počínům v oblasti konzultací a poradenské činnosti bylo vypracování několika rozsáhlejších a náročnějších posudků na základě obdržených žádostí:

- Na sklonku roku 2022 se na Národní muzeum – České muzeum hudby obrátil restaurátor historických klávesových nástrojů, pan Albrecht Czernin, s žádostí o vysvětlení, z jakého důvodu byl unikátní hudební nástroj – claviroganum z dílny F. X. Christopha, resp. jeho část (kladívkový klavír) – svěřen k restaurování Gertu Hecherovi, jehož odborné kompetence pan Czernin zpochybnil. Jelikož nástroj nepochází ze sbírek Národního muzea – Českého muzea hudby, ani jsme nebyli seznámeni s dotýčným restaurátorským projektem, doporučili jsme panu Czerninovi, aby se obrátil na Moravské zemské muzeum (dále jen MZM). Na základě jeho intervence MZM pozastavilo restaurátorské práce na uvedeném nástroji a požádalo nás o odborné stanovisko k uvedenému restaurátorskému projektu. MC tedy vypracovalo na základě obdržených podkladů podrobný posudek a vyjádření, na jehož základě MZM dále postupovalo při řešení této události (viz Příloha 9).
- Na základě žádosti ředitele prohlédli uložení klavíru ze sbírky Památníku národního písemnictví v depozitáři v Litoměřicích. Součástí tohoto posudku bylo též stanovení zásad péče o klávesové nástroje, včetně podmínek uložení, manipulace a preventivní konzervace (viz Příloha 10).
- V červnu 2023 se na MC obrátila také soukromá osoba vlastnící rozsáhlou sbírku hudebních nástrojů s žádostí o posouzení sbírky a možností jejího využití. Jelikož sbírka obsahovala též řadu mimoevropských nástrojů byla k prohlídce přizvána též kurátorka Náprstkova muzea a společně jsme vypracovali podrobné vyjádření ke sbírce (viz Příloha 11).

2.3 Věda a výzkum, publikační činnost pracovníků MC

Vědecko-výzkumná činnost se v roce 2023 vztahovala k oblasti dokumentace hudebních nástrojů a pokračovala v plnění úkolů dle vědecko-výzkumného plánu oddělení. Vědecko-výzkumné aktivity byly dále prezentovány na prestižní mezinárodní konferenci *Gewaltig viele Noten! Jahrestagung der Gesellschaft für Musikforschung* (Německo; Saarbrücken; 4.–7. 10. 2023; D. Kotašová: *The Harps of Czech instrument maker Alois Červenka*; D. Kotašová: *Die ersten Privatsammler von Musikinstrumenten des Prager Nationalmuseums*).

2.4 Vývoj software a elektronických nástrojů

Vývoj software v roce 2023 neprobíhal. Průběžně probíhaly práce na online databázích výrobců a hudebních nástrojů (Příloha 12), souběžně probíhaly průběžné práce na přípravě a edici dalších záznamů tak, aby doplňování databáze mohlo probíhat kontinuálně i v dalším roce.

2.5 Organizace akcí

V roce 2023 připravilo MC třetí ročník odborné konference *Dokumentace, konzervace a restaurování hudebních nástrojů*, která byla vzhledem k zájmu aktivních účastníků (účast aktivní: 15 přednášejících; účast pasivní: cca 70 účastníků) koncipována jako dvoudenní (18. a 19. října 2023, program viz Příloha 13). MC se této konferenci zúčastnilo též několika aktivními příspěvky (srov. 2.1). Z konference je připravován sborník, který bude v elektronické podobě dostupný na webu MC (Příloha 5). Letošní konference *Dokumentace, konzervace a restaurování hudebních nástrojů* navázala na tradici předchozích dvou ročníků a přinesla posluchačům možnost seznámit se s aktuálními problémy daného tématu. Program konference jako již tradičně sestával jak z příspěvků týkajících se spíše teoretické problematiky (dokumentace hudebních nástrojů byla tentokrát rozšířena i o téma dokumentace postupu výroby na příkladu lidových hudebních nástrojů, dokumentace samotných výrobců hudebních nástrojů a také problematiku tvorby technické výkresové dokumentace historických nástrojů jako zdroje informací pro badatele i stavitele kopií historických nástrojů), tak také z části převážně praktické, kdy byly na příkladech konkrétních restaurátorských zásahů představeny nejnovější trendy v restaurování historických hudebních nástrojů. Často skloňovaná otázka uvádění historických hudebních nástrojů do hratelného stavu, která se prolíná jako červená nit programem konferencí pravidelně, byla na letošním setkání představena i ze zcela nového pohledu, totiž z pohledu interpreta a interpretace kompozic různých historických období, kde právě originální stav nástroje může být klíčový pro správné provedení dané skladby. Stejně jako v předchozím roce byl i tentokrát zařazen jeden příspěvek týkající se zhotovení kopie nástroje podle historického originálu včetně definice úskalí a nástrah, která tuto volbu provázejí. Program konference byl doplněn též dvěma živými hudebními ukázkami.

V průběhu roku se MC podílelo odbornými konzultacemi a řešenými na přípravě výstavy Petrof, která bude zahájena v roce 2024 v Národním technickém muzeu ve spolupráci s klavírnickou firmou Petrof. MC spolupracovalo na výstavě především v oblasti dokumentace a prezentace historických nástrojů a navázalo díky tomuto kontaktu bližší spolupráci s firmou Petrof, který je klíčovým výrobcem klavírů na světovém trhu a má dlouhou tradici v historii českého nástrojařství. Spolupráce bude pokračovat i v budoucnu.

2.6 Ediční činnost

V roce 2023 byl podle plánu dokončen a publikován elektronický sborník z konference MC 2022, který je dostupný online na webu MC (Příloha 14), a probíhaly redakční práce na přípravě sborníku z konference 2023 (plánované publikování: 1. polovina roku 2024, Příloha 5).

2.7 Poskytování informací. Knihovny. Archivy. Dokumentační činnost.

Poskytování informací, budování odborné knihovny a shromažďování odborných textů z oboru bylo naplňováno průběžně během roku 2023. Zpřístupnění odborných zdrojů veřejnosti je zajištěno dvěma způsoby: a) v podobě online knihovny dostupné z webu MC (Příloha 15: Čítárna, Příloha 16: Zdroje); b) v podobě příruční knihovny dostupné v badatelně Českého muzea hudby. V roce 2023 bylo získáno 15 nových titulů, převážně specializovaná odborná zahraniční literatura v ČR běžně nedostupná (The Renewed Guitar – The Instrument's Evolution Seen Through Period Pictures (1775–1925); Stauffer & Co. – The Viennese Guitar of the 19th Century; The Horn; Faszination Klavier: 300 Jahre Pianofortebau in Deutschland; The Zumpé & Buntebart Piano of the Museu de la Música de Barcelona; The Physics of Musical Instruments; World of Baroque and Classical Musical Instruments; Musical Instruments of the Bible; Ancient European Musical Instruments; The Origin of Musical Instruments: An Ethnological Introduction to the History of Instrumental Music; MIM Highlights from the Musical Instrument Museum; The Repairing & Restoration of Violins 'The Strad' Library; Antique Brass Wind Instruments: Identification and Value Guide; Giraffes, Black Dragons, and Other Pianos: A Technological History from Cristofori to the Modern Concert Grand; Pianos and Their Makers: A Comprehensive History of the Development of the Piano From the Monochord to the Concert Grand Player Piano).

Dále MC působilo v roce 2023 jako informační portál v dané odborné oblasti rovněž prostřednictvím webových stránek: shromažďování informací o připravovaných akcích (Příloha 17), shromažďování odborných zdrojů informací (odborné texty, databáze, katalogy, výzkumná pracoviště apod.).

2.8 Vzdělávací činnost pracovníků MC

Vzdělávací činnost byla v roce 2023 realizována v podobě semináře pro NPÚ (viz 2.1, Příloha 7), dále v podobě konzultací studentských prací (Ústav hudební vědy FF MU v Brně) a jejich zapojením do spolupráce s MC v rámci závěrečných studentských prací.

Dalším praktickým vzdělávacím výstupem MC v roce 2023 bylo pokračující vedení doktorské práce na téma dokumentace strunných smyčcových nástrojů (Barbora Kadlíčková, Ústav hudební vědy, FF MUNI). V rámci vedení doktorské práce probíhaly konzultace týkající se metodologického uchopení a koncepce doktorské práce, zprostředkování odborné literatury a dalších zdrojů informací. Dílčí konzultace probíhaly též k vedení dalších dvou diplomových prací (Ústav hudební vědy, FF MUNI).

Plánovaný seminář pro studenty specializovaných oborů (hudební věda, muzeologie) nebyl v roce 2023 z důvodu jiných aktivit realizován.

Vlastní vzdělávací aktivity MC byly realizovány v roce 2023 ve spolupráci s Kruhem klavírníků a varhanářů – pracovník MC absolvoval vysoce specializovaný seminář *Precision Touch Design*, tj. systém týkající se pák a vah v klaviatuře a mechanice klavíru, který umí zajistit, že každá klávesa je od basu po diskant vyvážená v plynulé škále například od 52 do 48 gramů a vrací se také v požadované rychlosti.

2.9 Ostatní

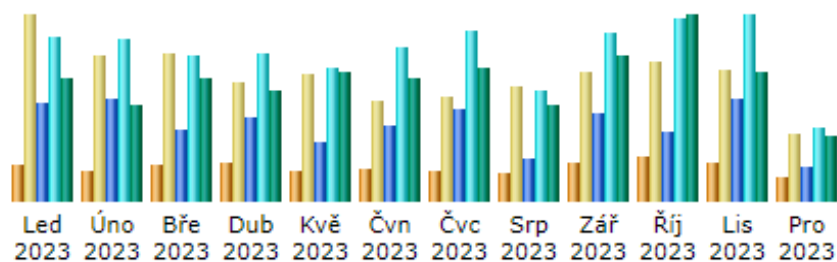
Kromě uvedených aktivit se MC, resp. specializovaní odborníci MC průběžně věnují konzervování a restaurování hudebních nástrojů a teoreticky též problematice restaurátorské etiky a metodologie.

3 | VYUŽITÍ VÝSTUPŮ ČINNOSTI MC ZE STRANY VEŘEJNOSTI

V roce 2023 probíhal standardní zájem o konzultace MC ze strany laické veřejnosti (zejména konzultace týkající se historického zařazení hudebních nástrojů, ohodnocení historické hodnoty, žádosti o poskytnutí rady ve věci ošetření hudebních nástrojů apod.). Vzhledem k předchozím letům došlo k nárůstu zájmu o metodickou pomoc ze strany odborných institucí, který je možný vysvětlit jako výsledek propagace činnosti MC a jako přijetí MC v roli odborného garanta dané oblasti. Činnost MC byla využívána jak elektronicky prostřednictvím webových stránek, tak osobními, e-mailovými či telefonickými konzultacemi.

V roce 2023 zaznamenala statistika návštěvnosti webových stránek velmi významný nárůst návštěvníků: celkem 29 983 unikátních návštěvníků (v roce 2022 to bylo 17 342), 111 760 návštěv

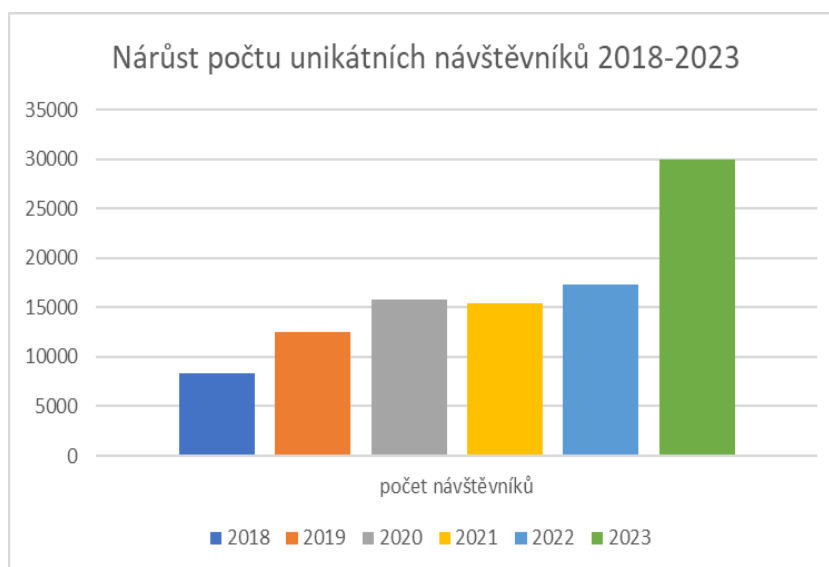
(loni 97 414), 534 247 navštívených stránek (loni 392 989).⁷ Detailní měsíční statistika je uvedena níže.

Měsíc	Unikátní návštěvníci	Návštěvy	Stránky	Hity	Přenesená data
Led 2023	2,706	13,740	56,866	95,724	4.47 GB
Úno 2023	2,150	10,780	59,798	95,141	3.55 GB
Bře 2023	2,746	10,964	41,256	85,013	4.52 GB
Dub 2023	2,790	8,849	48,983	86,766	4.05 GB
Kvě 2023	2,184	9,451	34,449	78,377	4.76 GB
Čvn 2023	2,355	7,429	44,712	89,576	4.54 GB
Čvc 2023	2,147	7,754	53,660	99,835	4.87 GB
Srp 2023	2,095	8,492	24,192	64,738	3.53 GB
Zář 2023	2,822	9,467	50,902	99,116	5.37 GB
Říj 2023	3,340	10,259	40,098	107,535	6.82 GB
Lis 2023	2,818	9,642	59,688	108,851	4.77 GB
Pro 2023	1,830	4,933	19,643	43,240	2.39 GB
Celkem	29,983	111,760	534,247	1,053,912	53.63 GB

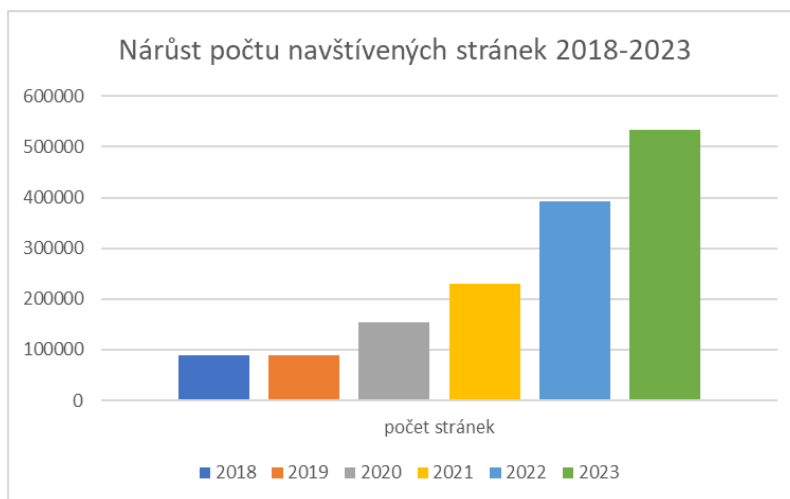
Tab. 1: Přehled měsíční a celkové návštěvnosti webových stránek MC v roce 2023 (data k 18.12.2023).

Následující graf znázorňuje trvalý a kontinuální nárůst návštěvníků stránek v průběhu projektu (2018–2023):⁸

⁷ Data k 18. 12. 2023.

⁸ Statistika návštěvnosti stránek je evidována od roku 2018, z předchozích let nemáme data.

Graf 1: Kontinuální nárůst návštěvníků stránek v průběhu projektu 2018–2023: přehled počtu unikátních návštěvníků a počtu navštívených stránek.

4 | PREZENTACE VÝSLEDKŮ ČINNOSTI MC

Výsledky činnosti MC byly prezentovány průběžně během roku na webových stránkách projektu a na vlastních akcích (konference, seminář). Dále byly výsledky představeny v rámci externích konferencí v podobě konferenčních příspěvků.